

Dosarul nr. 2rac-83/22
2-12137485-01-2rac-19042022

Prima instanță: Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău (jud. S. Gîrbu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Panov, I. Țurcan, L. Pruteanu)

DECIZIE

28 decembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Nicolae Craiu
Victor Burduh
Aliona Miron
Mariana Pitic

examinând recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Nexovin”, reprezentată de avocatul Taisia Cernit,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Nexovin” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Euro-Alco” cu privire la repunerea în termen, încasarea plății pentru locațiune și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 07 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Euro-Alco”, a fost casată hotărârea din 18 februarie 2013 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău și a fost emisă o nouă hotărâre, prin care acțiunea a fost respinsă ca fiind depusă în afara termenului de prescripție,

constată:

La data de 24 septembrie 2012, prin intermediul oficiului poștal, SRL „Nexovin” a depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Euro-Alco” cu privire la încasarea plății pentru locațiune și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că la 25 august 2005, a încheiat cu SRL „Euro-Alco” un contract de locațiune a utilajului. Termenul de valabilitate a contractului de locațiune a utilajului a fost prelungit în baza acordurilor adiționale, ultimul acord adițional fiind încheiat la 18 august 2008, cu termen până la 25 august

2009.

Reclamanta a afirmat că potrivit pct. 3.1 din contractul de locațiune, plata pentru locațiune constituia suma de 2 500 000 de lei anual, iar, pentru 4 ani consecutivi plata pentru locațiune constituia suma de 10 000 000 de lei.

A susținut că pârâta nu și-a executat obligațiile contractuale și nu a achitat nicio sumă pentru locațiunea utilajului, iar reclamația expediată în adresa acesteia a rămas fără răspuns.

SRL „Nexovin” a solicitat încasarea din contul pârâtei a plății pentru locațiune în sumă de 10 000 000 de lei și compensarea cheltuielilor de judecată.

Pe parcursul examinării cauzei, reclamanta a depus cerere de repunere în termen a acțiunii, indicând că inițial, la data de 24 august 2012, din cauza informațiilor neveridice, a depus cererea de chemare în judecată la Judecătoria Centru, mun. Chișinău, care a restituit-o la 24 septembrie 2012. În aceeași zi a depus cererea de chemare în judecată la Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău (f.d. 85, volumul I).

Prin hotărârea din 18 februarie 2013 a Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău, acțiunea a fost admisă parțial și s-a încasat de la SRL „Euro-Alco” în beneficiul SRL „Nexovin” datoria în mărime de 2 500 000 de lei, penalitatea în mărime de 450 000 de lei și cheltuielile de judecată în mărime de 50 000 de lei. În rest, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

La 13 martie 2013, SRL „Euro-Alco” a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie respinsă ca tardivă sau, după caz, ca neîntemeiată.

Prin decizia din 13 iunie 2013 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de SRL „Euro-Alco” și a fost casată hotărârea din 18 februarie 2013 a Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău, cu emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea a fost respinsă ca fiind înaintată în afara termenului de prescripție.

Prin decizia suplimentară din 11 iulie 2013 a Curții de Apel Chișinău, s-a încasat de la SRL „Nexovin” în beneficiul SRL „Euro-Alco” cheltuielile de judecată în sumă de 37 500 de lei pentru taxa de stat la depunerea apelului.

Prin decizia din 02 iulie 2014 a Curții Supreme de Justiție, a fost admis recursul declarat de SRL „Nexovin” și a fost casată integral decizia din 13 iunie 2013 a Curții de Apel Chișinău, cu remiterea cauzei pentru rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecători.

În cadrul ședinței de judecată din 24 februarie 2015 a instanței de apel SRL „Nexovin”, reprezentată de avocatul Natalia Gladcova-Ursu, a solicitat, în conformitate cu art. 372 alin. (3) din Codul de procedură civilă, încasarea suplimentară la sumele încasate prin hotărârea din 18 februarie 2013 a Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău, a penalității contractuale în mărime de 1 840 000 de lei și a dobânzii de întârziere în mărime de 654 452,06 lei, pentru perioada 18 februarie 2013 - 24 februarie 2015, precum și a taxei de stat în sumă de 25 000 de lei, achitată la depunerea recursului (f.d. 243-244, volumul I).

Tot la 24 februarie 2015 SRL „Euro-Alco”, reprezentată de avocatul Maxim

Sidorencu a solicitat suspendarea procesului, în legătură cu inițierea procesului de reorganizare a SRL „Euro-Alco” (f.d. 1, 17, volumul II).

Prin încheierea din 24 februarie 2015 a Curții de Apel Chișinău, a fost admisă cererea SRL „Euro-Alco”, reprezentată de avocatul Maxim Sidorencu și a fost suspendat procesul până la finalizarea procedurii de reorganizare a SRL „Euro-Alco”.

Ulterior, la 09 iunie 2015 procesul a fost reluat.

La 06 octombrie 2015 SRL „Euro-Alco”, reprezentată de avocatul Maxim Sidorencu, a solicitat suspendarea procesului, invocând că a înaintat la Judecătoria Comrat o acțiune împotriva SRL „Nexovin” cu privire la constatarea nulității contractului de locațiune și a actului de primire-predare a bunurilor din 25 august 2005.

Prin încheierea din 06 octombrie 2015 a Curții de Apel Chișinău, procesul a fost suspendat până la soluționarea cauzei civile conexe intentate la cererea SRL „Euro-Alco” împotriva SRL „Nexovin” cu privire la constatarea nulității actelor juridice.

La 18 iunie 2021, prin încheierea Curții de Apel Chișinău a fost reluat procesul în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Nexovin” împotriva SRL „Euro-Alco” cu privire la încasarea plății pentru locațiune și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin decizia din 07 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de SRL „Euro-Alco” și a fost casată hotărârea din 18 februarie 2013 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău, cu emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea a fost respinsă, ca fiind depusă în afara termenului de prescripție.

La 18 martie 2022 SRL „Nexovin”, reprezentată de avocatul Taisia Cernit, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului, reprezentantul recurente a indicat că, necunoscând dislocarea teritorială a străzilor, adresa juridică a SRL „Euro-Alco” - str. Bucuriei 20, mun. Chișinău fiind geografic amplasată în sectorul Centru, la 24 august 2012, până la expirarea termenului de prescripție, administratorul întreprinderii a depus prin poștă cererea de chemare în judecată împotriva SRL „Euro-Alco” cu privire la încasarea plății pentru locațiune.

A menționat că prin încheierea din 03 septembrie 2012, Judecătoria Centru, mun. Chișinău a restituit cererea de chemare în judecată în baza prevederilor art. 170 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, din motiv că nu este competentă să judece cauza, deoarece sediul pârâtului se află, conform competenței, în raza de activitate a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău.

Reprezentantul recurente a precizat că, copia încheierii din 03 septembrie 2012 a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău a fost expediată la 20 septembrie 2012 și a fost recepționată de către SRL „Nexovin” la 24 septembrie 2012. În aceeași zi, SRL „Nexovin” a expediat prin oficiul poștal cererea de chemare în judecată în adresa Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău, fiind înregistrată de către cancelaria instanței competente la 27 septembrie 2012.

A mai susținut că la materialele dosarului se regăsește cererea de repunere în

termen a prescripției extinctive, iar în cazul în care se va constata că a omis termenul de prescripție, consideră că instanța de judecată este împuternicită să-l restabilească.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că, Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa participanților la proces, prin poșta electronică, copia deciziei contestate la 14 martie 2022 (f.d. 200, volumul II).

Astfel, recursul declarat la 18 martie 2022 este în termen.

Prin notificarea din 19 aprilie 2022, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa SRL „Euro-Alco” copia recursului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței (f.d. 13, 15, volumul III).

Prin referința depusă la 26 mai 2022, SRL „Euro-Alco” a solicitat declararea recursului ca fiind inadmisibil, invocând că decizia instanței de apel este legală și întemeiată, or, SRL „Nexovin” a omis termenul general de prescripție extintivă de 3 ani la înaintarea prezentei acțiuni.

În conformitate cu art. 440 alin. (2) din Codul de procedură civilă, completul din 3 judecători prin încheierea din 14 septembrie 2022 a considerat recursul admisibil și a dispus examinarea fondului de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 444 din Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele cauzei în raport cu recursul declarat și obiecțiile expuse în referință, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins, cu menținerea deciziei instanței de apel, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și, după caz, hotărârea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs.

Din materialele dosarului rezultă că la 25 august 2005, SRL „Nexovin” – în calitate de locator și SRL „Euro-Alco” – în calitate de locatar, au încheiat contractul de locațiune a utilajului de producere pentru prelucrarea strugurilor, maturarea și păstrarea vinurilor brute, care va fi utilizat de către locatar în spațiul de producție al locatorului (f.d. 8, volumul I).

Conform pct. 2.1 și 2.3 din contract, acesta a fost încheiat pe o perioadă până la 31 august 2006. Suprafața spațiilor închiriate de către SRL „Euro-Alco” constituie 3260 m.p. La expirarea perioadei de locațiune, aceasta poate fi prelungită cu încă 1 an, dacă niciuna dintre părți nu și-a exprimatul dezacordul în formă scrisă.

În pct. 3.1 și 3.2 părțile au stabilit că plata pentru locațiune se achită locatorului în sumă de 2 500 000 de lei, inclusiv TVA, la expirarea perioadei de locațiune indicate în pct. 2.1 al prezentului contract, prin transfer la contul de decontare al locatorului sau se efectuează în contul decontărilor reciproce în baza cordului adițional.

Potrivit pct. 6.1 din contract, pentru plata cu întârziere a locațiunii, locatarul va achita locatorului o amendă în mărime de 0,1 % din suma neachitată pentru fiecare zi de întârziere.

Prin acorduri adiționale, părțile au prelungit termenul contractului de locațiune a utilajului până la 25 august 2009 (f.d. 7, volumul I).

La 13 august 2012, SRL „Nexovin” a expediat în adresa SRL „Euro-Alco” pretenția nr. 07-12, prin care a solicitat achitarea, în termen de 7 zile, a plății pentru locațiune în sumă de 10 000 000 de lei, calculată pentru 4 ani. Conform avizului de recepție, pretenția a fost recepționată de SRL „Euro-Alco” la 16 august 2012 (f.d. 5-6, volumul I).

Înaintând prezenta cerere de chemare în judecată la 24 septembrie 2012, SRL „Nexovin” a solicitat repunerea în termen, încasarea din contul SRL „Euro-Alco” a plății pentru locațiune în sumă de 10 000 000 de lei și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prima instanță, fiind investită cu judecarea prezentei cauze, a ajuns la concluzia temeiniciei parțiale a acțiunii și a încasat de la SRL „Euro-Alco” în beneficiul SRL „Nexovin” datoria în mărime de 2 500 000 de lei, penalitatea în mărime de 450 000 de lei și cheltuielile de judecată în mărime de 50 000 de lei, în rest acțiunea fiind respinsă ca neîntemeiată.

Ulterior, instanța de apel, fiind investită cu judecarea apelului declarat de SRL „Euro-Alco”, a ajuns la concluzia temeiniciei acestuia și a casat hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre, prin care acțiunea a fost respinsă ca fiind depusă în afara termenului de prescripție.

Verificând legalitatea deciziei contestate în raport cu prevederile aplicabile la caz și criticile aduse în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că soluția instanței de apel este întemeiată și legală, din următoarele considerente.

Conform art. 267 alin. (1) din Codul civil (în vigoare la data înaintării acțiunii), termenul general în interiorul căruia persoana poate să-și apere, pe calea intentării unei acțiuni în instanță de judecată dreptul încălcat este de 3 ani.

Potrivit art. 271 alin. (1) din Codul civil (în vigoare la data înaintării acțiunii), acțiunea privind apărarea dreptului încălcat se respinge în temeiul expirării termenului de prescripție extinctivă numai la cererea persoanei în a cărei favoare a curs prescripția, depusă pînă la încheierea dezbaterilor în fond. În apel sau în recurs, prescripția poate fi opusă de îndreptățit numai în cazul în care instanța se pronunță asupra fondului.

Art. 272 alin. (1) din Codul civil (în vigoare la data înaintării acțiunii) prevede că termenul de prescripție extinctivă începe să curgă de la data nașterii dreptului la acțiune. Dreptul la acțiune se naște la data când persoana a aflat sau trebuia să afle despre încălcarea dreptului.

În conformitate cu art. 279 din Codul civil (în vigoare la data înaintării acțiunii), în cazuri excepționale, dacă instanța de judecată constată că termenul de prescripție extinctivă nu este respectat datorită unor împrejurări legate de persoana reclamantului,

dreptul încălcat al persoanei este apărut. Repunerea în termen nu poate fi dispusă decât dacă partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea unui termen de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de prescripție.

Materialele cauzei atestă că prin acordul adițional din 18 august 2008, termenul contractului de locațiune a fost prelungit până la data de 25 august 2009 (f.d. 7, volumul I), iar conform p. 3.2. al contractului plata pentru locațiune se efectuează de către locatar la expirarea perioadei actului juridic.

Respectiv, prin prisma art. 267 alin. (1) din Codul civil și în coroborare cu art. 272 din Codul civil, rezultă că dreptul la acțiune al SRL „Nexovin” a început să curgă de la data 25 august 2009.

Potrivit chitanței eliberată de ÎS „Poșta Moldovei” și copiei scrisorii recomandate, anexate la dosar (f.d. 76-77, volumul I), la data de 24 august 2012 SRL „Nexovin” a expediat în adresa Judecătoriei Centru mun. Chișinău cererea de chemare în judecată împotriva SRL „Euro-Alco” cu privire la încasarea plății pentru locațiune.

Prin încheierea din 03 septembrie 2012, Judecătoria Centru mun. Chișinău a dispus restituirea acțiunii în conformitate cu art. 170 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, pe motiv că nu este competentă să judece cauza, deoarece sediul SRL „Euro-Alco” se află în raza de activitate a Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău (f.d. 74, volumul I).

Copia încheierii din 03 septembrie 2012 a Judecătoriei Centru mun. Chișinău a fost expediată în adresa reclamantului SRL „Nexovin” la data de 20 septembrie 2012 și a fost recepționată la 24 septembrie 2012 (f.d. 75,78, volumul I).

În aceeași zi, 24 septembrie 2012, SRL „Nexovin” a expediat prin intermediul oficiului poștal cererea de chemare în judecată în adresa Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău (f.d. 79, volumul I). Instanța competentă la 26 septembrie 2012 a primit cererea de chemare în judecată depusă împotriva SRL „Euro-Alco” cu privire la încasarea plății pentru locațiune, iar la 27 septembrie 2012 a înregistrat-o în cancelaria Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău (f.d. 3, 79, volumul I).

Analizând circumstanțele și normele enunțate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că SRL „Nexovin” a depus la 24 septembrie 2012 cererea de chemare în judecată cu omiterea termenului de adresare în instanța de judecată, deoarece recurenta a fost în drept să înainteze acțiune împotriva SRL „Euro-Alco” cu privire la încasarea plății pentru locațiune până la data de 25 august 2012.

Respectiv, prima instanță eronat a constatat că acțiunea este depusă în termen, iar instanța de apel întemeiat nu a reținut poziția părții reclamante precum că acțiunea este în termen din motivul că inițial a fost depusă greșit la o altă instanță, care a restituit-o din lipsă de competență, or, circumstanțele date nu au dus la suspendarea sau întreruperea termenului de prescripție.

Conform art. 277 alin. (1) din Codul civil (în vigoare la data înaintării acțiunii), cursul prescripției extinctive se întrerupe: a) în cazul intentării unei acțiuni în modul

stabilit; b) în cazul în care debitorul săvârșește acțiuni din care rezultă ca recunoaște datoria.

Astfel, pentru întreruperea termenului de prescripție este necesar ca acțiunea să fie înaintată în instanța de judecată, judecata arbitrală, a arbitrilor aleși sau alt organ jurisdicțional, în modul stabilit de lege.

În conformitate cu art. 277 din Codul civil, curgerea termenului de prescripție se întrerupe, în special, prin înaintarea acțiunii în modul stabilit, adică cu aplicarea regulilor de competență generală și jurisdicțională, de formă și conținut al cererii, de achitare a taxei de stat, cât și a altor cerințe, prevăzute de actele normative, încălcarea cărora poate duce la refuz în primirea cererii și restituirea acesteia reclamantului.

Pe când la caz, SRL „Nexovin” a depus inițial cererea de chemare în judecată cu încălcarea regulilor de competență jurisdicțională, fapt ce a dus la restituirea cererii, care se consideră că nici nu a fost depusă.

Prin urmare, faptul depunerii cererii în termen, dar la o instanță care nu este competentă să judece cauza, nu generează repunerea în termen a acțiunii, în speță urmând a fi aplicată sancțiunea prescripției, deoarece legislația națională, cât și cea internațională, este foarte clară și exactă referitor la termenele de adresare în judecată.

Examinarea unei acțiuni depuse cu omiterea termenului de prescripție ar avea un efect incompatibil cu principiul securității raporturilor juridice, garantat de articolul 6 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale și ar încălca dreptul intimității la un proces echitabil.

Relevante în acest aspect sunt hotărârile Curții Europene a Drepturilor Omului pronunțată în cauzele Ceachir contra Moldovei, Popov contra Moldovei și Melnic contra Moldovei, în care s-a menționat că, prin neaducerea vreunui motiv pentru prelungirea termenului de depunere de către pârâți a unui act procedural, instanțele judecătorești naționale au încălcat drepturile reclamantilor la un proces echitabil.

Astfel, recurenta SRL „Nexovin” urma să depună cererea de chemare în judecată până la 25 august 2012 în instanța de judecată competentă cu examinarea litigiului, iar faptul că aceasta inițial a depus cererea de chemare în judecată cu încălcarea competenței, nu poate fi considerat ca temei de repunere în termen și a considera acțiunea ca fiind depusă în termen, or, recurenta urmează să-și asume neîndeplinirea conștiințioasă a drepturilor sale.

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul cu menținerea deciziei instanței de apel.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se respinge recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Nexovin”, reprezentată de avocatul Taisia Cernit.

Se menține decizia din 07 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Nexovin” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Euro-Alco” cu privire la repunerea în termen, încasarea plății pentru locațiune și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Maria Ghervas

judecătorii

Nicolae Craiu

Victor Burduh

Aliona Miron

Mariana Pitic